

Emanuela ILIE (coordonator)

**Marilena GĂUCAN, Mihaela IRINA, Cristina-Ioana MOȘU,
Iulian NEGURĂ, Cristina Simona SCURTU**

BAC DE SUCCES la LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

Filiera teoretică – profil real; Filiera tehnologică
Filiera vocațională – toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- 25 de modele de subiecte pentru PROBA ORALĂ
- 75 de modele de teste pentru PROBA SCRISĂ

(cu propuneri de rezolvare completă)

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

Lucrarea este elaborată în conformitate cu programa școlară în vigoare.

Editor: Vasile Burlui

Redactare: Cristina Șutiu

Tehnoredactare: Carmen Rădulescu

Design copertă: Ionuț Broșțianu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Bac de succes la limba și literatura română : filiera teoretică - profilul real și filiera tehnologică : 75 modele de teste pentru proba scrisă, 25 modele de subiecte pentru proba orală (cu propuneri de rezolvare completă) / Marilena Găucan, Mihaela Irina, Cristina-Ioana Moșu, ... ; coord.: Emanuela Ilie. - Iași : Cartea Românească Educațional, 2019
ISBN 978-606-9088-12-8

I. Găucan, Marilena

II. Irina, Mihaela

III. Moșu, Cristina-Ioana

IV. Ilie, Emanuela (coord.)

811.135.1

821.135.1.09

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, Iași, 2019

www.ecredu.ro

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	5	Testul nr. 17	58
MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA ORALĂ		Testul nr. 18	60
Biletul nr. 1	7	Testul nr. 19	62
Biletul nr. 2	7	Testul nr. 20	64
Biletul nr. 3	8	Testul nr. 21	66
Biletul nr. 4	9	Testul nr. 22	68
Biletul nr. 5	9	Testul nr. 23	70
Biletul nr. 6	10	Testul nr. 24	72
Biletul nr. 7	11	Testul nr. 25	74
Biletul nr. 8	12	Testul nr. 26	76
Biletul nr. 9	13	Testul nr. 27	78
Biletul nr. 10	13	Testul nr. 28	80
Biletul nr. 11	14	Testul nr. 29	83
Biletul nr. 12	15	Testul nr. 30	85
Biletul nr. 13	15	Testul nr. 31	87
Biletul nr. 14	16	Testul nr. 32	89
Biletul nr. 15	17	Testul nr. 33	91
Biletul nr. 16	18	Testul nr. 34	93
Biletul nr. 17	18	Testul nr. 35	95
Biletul nr. 18	19	Testul nr. 36	97
Biletul nr. 19	20	Testul nr. 37	100
Biletul nr. 20	21	Testul nr. 38	102
Biletul nr. 21	21	Testul nr. 39	104
Biletul nr. 22	22	Testul nr. 40	106
Biletul nr. 23	23	Testul nr. 41	108
Biletul nr. 24	24	Testul nr. 42	110
Biletul nr. 25	24	Testul nr. 43	113
MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA SCRISĂ		Testul nr. 44	115
Testul nr. 1	26	Testul nr. 45	117
Testul nr. 2	28	Testul nr. 46	119
Testul nr. 3	30	Testul nr. 47	121
Testul nr. 4	32	Testul nr. 48	123
Testul nr. 5	34	Testul nr. 49	125
Testul nr. 6	36	Testul nr. 50	127
Testul nr. 7	38	Testul nr. 51	129
Testul nr. 8	40	Testul nr. 52	131
Testul nr. 9	42	Testul nr. 53	133
Testul nr. 10	44	Testul nr. 54	136
Testul nr. 11	46	Testul nr. 55	138
Testul nr. 12	48	Testul nr. 56	140
Testul nr. 13	50	Testul nr. 57	142
Testul nr. 14	52	Testul nr. 58	144
Testul nr. 15	54	Testul nr. 59	146
Testul nr. 16	56	Testul nr. 60	148
		Testul nr. 61	150
		Testul nr. 62	152
		Testul nr. 63	154
		Testul nr. 64	156

Testul nr. 65.....	158	Testul nr. 8.....	210
Testul nr. 66.....	160	Testul nr. 16.....	213
Testul nr. 67.....	162	Testul nr. 17.....	218
Testul nr. 68.....	164	Testul nr. 18.....	221
Testul nr. 69.....	166	Testul nr. 19.....	225
Testul nr. 70.....	168	Testul nr. 20.....	229
Testul nr. 71.....	170	Testul nr. 21.....	232
Testul nr. 72.....	172	Testul nr. 22.....	236
Testul nr. 73.....	174	Testul nr. 23.....	239
Testul nr. 74.....	176	Testul nr. 33.....	242
Testul nr. 75.....	178	Testul nr. 34.....	244
PROPUNERI DE REZOLVARE – MODELE PENTRU PROBA ORALĂ		Testul nr. 36.....	246
Biletul nr. 1.....	180	Testul nr. 37.....	249
Biletul nr. 2.....	180	Testul nr. 38.....	252
Biletul nr. 6.....	181	Testul nr. 41.....	254
Biletul nr. 7.....	182	Testul nr. 45.....	256
Biletul nr. 12.....	183	Testul nr. 46.....	258
Biletul nr. 14.....	184	Testul nr. 47.....	261
Biletul nr. 16.....	185	Testul nr. 48.....	263
Biletul nr. 17.....	186	Testul nr. 49.....	265
Biletul nr. 21.....	187	Testul nr. 50.....	268
Biletul nr. 22.....	187	Testul nr. 51.....	270
PROPUNERI DE REZOLVARE – MODELE PENTRU PROBA SCRISĂ		Testul nr. 52.....	272
Testul nr. 1.....	189	Testul nr. 61.....	275
Testul nr. 2.....	192	Testul nr. 62.....	277
Testul nr. 3.....	195	Testul nr. 63.....	279
Testul nr. 4.....	198	Testul nr. 64.....	281
Testul nr. 5.....	201	Testul nr. 65.....	283
Testul nr. 6.....	204	Testul nr. 66.....	285
Testul nr. 7.....	207	Testul nr. 67.....	287
		BIBLIOGRAFIE.....	289

CUVÂNT ÎNAINTE

Ca majoritatea lucrărilor incluse în seria intitulată *Nova Didactica*, auxiliarul de față, intitulat *Bac de succes la limba și literatura română*, se adresează deopotrivă elevilor dornici să își finalizeze studiile liceale cu un examen de maturitate (denumirea mai veche a BAC-ului de astăzi) luat cu brio și cadrelor didactice interesate să își diversifice instrumentele de lucru la clasă. E adevărat însă că în special primii se vor bucura parcurgând, fără grabă, cartea concepută cu multă seriozitate de Marilena Găucan, Mihaela Irina, Cristina-Ioana Moșu, Iulian Negură și Cristina Simona Scurtu. Pe scurt: cinci profesori de română, pe care în acest moment sunt sigură că îi reunește, dincolo de seria de calități absolut indispensabile unui susținut efort de echipă, și unele afinități (s)elective vizibile în alegerea savuroaselor texte-suport.

Valorificând cum se cuvine enorma bibliografie critică și didactică existentă pe piață, ținând cont de propria experiență – solidă – la catedră, având permanent în vedere exigențele programei de limba și literatura română, dar și (aspect esențial!) așteptările concrete, capacitățile de asimilare graduală și nevoile reale ale elevilor de liceu, autorii le propun acestora din urmă o culegere de teste diverse și atractive, însoțite de numeroase propuneri de rezolvare integrală. Citite, cum spuneam, pe îndelete, cu un simț de răspundere bine dozat, care să nu diminueze din minunatele efluvii energetice specifice vârstei, ele se pot transforma într-un ajutor indispensabil pregătirii de calitate pentru un BAC de succes. Desigur că astfel de modele de lucru competent, detaliat și riguros pot fi consultate cu folos și de cadrele didactice de limba și literatura română dornice de un schimb de experiență cât se poate de profitabil: unul cu deschidere culturală implicită și cu miză modelatoare autentică.

Indiferent ce motor își vor alege pentru lectura acestui volum, pe toți îi invit, în spiritul editorial deja consacrat: *Haideți să îl citim împreună!*

Emanuela ILIE

MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA ORALĂ

Biletul nr. 1

M. G.

Citește textul cu voce tare:

În tot acest timp, căutam – cu stângăcie, dar căutam – un serviciu care să-mi permită să-mi hrănesc mica familie. Dar la ce-i bun un fost diplomat străin? E drept că exista o categorie și mai defavorizată: foștii militari. Să găsești însă pe alții și mai urgisiți decât tine nu te ajută cu nimic. Mica publicitate din *Le Figaro* era prima mea ocupație de fiecare dimineață. Din când în când, îmi depuneam candidatura la cele mai felurite anunțuri. N-am primit niciodată vreun răspuns, îmi aduc aminte să fi candidat, între altele, la un post la marea companie de băcănii Felix Potin. Ce caraghios! Ce putea găsi băcănia Felix Potin în săracul meu curriculum vitae? Aș fi avut mai multe șanse (găsisem și „pilă”!) ca supraveghetor într-o plantație de hevea, arborele cauciucului, în Tanganyka, aparținând gigantului internațional Unilever. Tanganyka!

Mă ducea gândul la cartea de geografie din clasa întâi de liceu, la romanul „Vânătorii de girafe” din colecția „La Bibliothèque rose” a copilăriei mele – fascinant! Mă și vedeam acolo. Niciun răspuns nici de acolo – din fericire, căci puține luni după aceea aflam că, din cauza mișcărilor de revoltă indigenă, care aveau să ducă la independența Tanzaniei, Unilever își rechemase toți impiegații europeni...

(Neagu Djuvara, *Amintiri din pribegie*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre efectele emigrării? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 2

M. G.

Citește textul cu voce tare:

ART. 8

- (1) Copiii/tinerii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă, au aceleași drepturi ca și ceilalți elevi.
- (2) Elevii cu cerințe educaționale speciale, integrați în învățământul de masă, pot beneficia de suport educațional prin cadre didactice de sprijin și itinerante, conform legislației în vigoare.
- (3) Elevii cu cerințe educaționale speciale sau alte tipuri de cerințe educaționale, stabilite prin ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice, au dreptul să fie școlarizați în unități de învățământ de masă, special și special integrat pentru toate nivelurile de învățământ, diferențiat, în funcție de tipul și gradul de deficiență.
- (4) Includerea beneficiarilor primari ai educației în clase cu cerințe educaționale speciale, în urma diagnosticării abuzive pe diverse criterii (rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, apartenență la o categorie defavorizată), se sancționează conform prevederilor legale.

(5) În funcție de tipul și de gradul de deficiență, elevii cu cerințe educaționale speciale au dreptul de a dobândi calificări profesionale corespunzătoare.

(Ordinul MEN, nr. 4742/2016, privind Statutul elevului)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente de conținut importante (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre incluziunea elevilor cu cerințe educaționale speciale? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 3

M. G.

Citește textul cu voce tare:

Mă întreb cum se poate explica îndrăzneala de a pune cuvântul meu alături de cel al lui Țuțea; atunci când, locuind zi și noapte cu el, primeam zi și noapte răspunsuri, întrebările nu au avut timp să se construiască. Atunci erau fundamentale răspunsurile, pentru că ele nu veneau atât la întrebările mele, cât la cele ale lui Țuțea; de aici și impresia de monolog pe care mi-o trezeau uneori. Odată cu trecerea timpului, Țuțea a rămas în conștiința mea ca un răspuns – și am simțit nevoia întrebării. Iar paginile care urmează, chiar dacă nu sunt câteodată deloc interogative, nu reprezintă altceva decât întrebările ce au crescut în umbra unui răspuns înfinit. Sunt în trenul care mă duce spre Târgu-Neamț, punct de plecare spre mânăstirile din zonă. Îi cer unui domn din compartiment o gazetă; aflu acolo un interviu cu Petre Țuțea... Biletele! Mă scotocesc prin buzunare... Revin la interviu. Nu aveți un loc și pentru mine, măică? O bătrână, cu un coș mare, împletit, stă în ușa compartimentului, cerându-ne la fiecare pe rând, din ochi, să-i dăm pentru câteva minute un loc ca să-și tragă sufletul. Mă ridic și o poftesc să șadă. Iau gazeta cu mine pe culoar. Reporter: Domnule Petre Țuțea, ați fost prieten cu Cioran, cu Eliade, cu Noica și cu mulți alții din generația interbelică; puteți să ne spuneți în ce a constat strălucirea acestei generații? Petre Țuțea: «Păi uite ce e, domnule: generația interbelică și-a luat în serios calitatea de generație...» Adică? «Și-a luat în serios calitatea de etapă spirituală a poporului român, reușind să problematizeze esențial.» Nu credeți că realizarea Marii Uniri a avut și ea un rol hotărâtor? «Cum să nu! Păi generația interbelică a avut poate cea mai mare bucurie geografică și spirituală din istoria românească... Și mai e ceva: uite, eu de exemplu, nu prea am avut chef să ies din țară. Îmi era suficientă bucuria de a merge la Chișinău sau la Sighet fără pașaport. Când ieșeam din țară, oriunde m-aș fi dus, parcă ieșeam dintr-o casă primitoare, caldă, și intram într-un cimitir...»

(Radu Preda, Jurnal cu Petre Țuțea)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre prietenia dintre personalitățile culturale? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 4

M. G.

Citește textul cu voce tare:

Zăresc soarele și mă întreb: de ce religia totuși? Mă-ntorc spre pământ – și înhăitându-mă-n năprasnele lui – nu înțeleg de ce-aș fugi de el. De câte ori am tulit-o spre cer, amarul sub-lunar îmi surâdea și scoboram spre el, cu râvniri însetate. Când se va înnăduși de idealuri, atunci nemiavând loc nici pentru a fi mândru, nici pentru a fi trist, îl voi părăsi. Dar câtă vreme el rămâne spațiul chinurilor inspirate, ce-aș căuta aiurea?

Religia încearcă să ne lecuiască de rele – care dau un preț vieții. Singurătatea și orgoliul sunt rele pozitive. Absența – prin care devii mai mult. N-am fost sigur în parfumatele nesiguranțe ale pământului, decât în extazele fără credință. Inima mi se vărsa pe-ntregul lumii – și n-aștepta niciun răspuns. Freamăt de rugăciune îndestulat de propria-i tărie. Măinile s-au împreunat prea mult spre un cer absent: când se vor întoarce ele spre infinitul dulce și amar al vremii? Extazul introspectiv al argilei, pământul atins de narcisism... Omul n-a inventat o eroare mai prețioasă și o iluzie mai substanțială ca eul. Respiri, închipuindu-te unic; inima-ți bate, fiindcă ești tu. Cum ai sta vertical în panteism? Sau cum ai fi, cu un Dumnezeu deasupra ta? – În orice formă de religie, nu poți rodi în fire.

(Emil Cioran, *Îndreptar pătimas*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul religiei în educația tinerilor? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 5

M. G.

Citește textul cu voce tare:

Știm goana nebună după like-uri a utilizatorilor de pe rețelele de socializare, mai exact de pe Facebook. Nu ești om dacă nu ai like cu grămada, cutare are o mie de like-uri, altul are sute de mii, altul milioane! Lăsând la o parte postările penibile care îți aduc like-uri cu ghiotura, vânarea cu obstinație a acestei „medalii” poftite cu osârdie de luptătorii pentru cele mai tâmpoase articole etichetate „virale”, lupta asta nu este chiar fără victime colaterale. Adică, lupta pentru un like amărât, dar mult, lasă urme de răni adânci în sufletul utilizatorilor pătimași.

După cum relevă un studiu preluat de Agerpres, „peste 40% dintre utilizatorii rețelelor de socializare spun că sunt invidioși când prietenii lor primesc mai multe aprecieri decât ei, dar și când văd postările despre viețile aparent mai fericite ale prietenilor lor”. „Utilizatorii”, spune studiul realizat de o companie de securitate cibernetică, „intră pe aceste rețele din motive pozitive și pentru a se distra. Cei mai mulți (65%) le folosesc pentru a păstra legătura cu prieteni și colegi, dar și pentru a vedea postări amuzante (60%).

Conform studiului „experților” Kaspersky Lab din sondajul la care au participat 16.750 de persoane din toată lumea, a ieșit la iveală „frustrarea oamenilor referitoare la social media. Utilizatorii rămân, din diverse motive, de multe ori cu emoții negative, după ce petrec timp pe rețelele de socializare”. Frustrarea merge chiar dincolo de faptul că 72 la sută dintre utilizatori sunt deranjați de „publicitatea care a devenit agresivă și le întrerupe comunicările online”, facebook-iștii suferă și atunci „când văd postările fericite ale prietenilor despre vacanțe, hobby-uri și petreceri”. Ei „rămân deseori cu sentimentul amar că alții se bucură de viață mai mult decât ei. 59% dintre respondenți s-au simțit nefericiți când au văzut fotografiile prietenilor de la o petrecere la care nu

au fost invitați, iar 45% au mărturisit că pozele din vacanța prietenilor au avut o influență negativă asupra lor. 37% dintre participanți au spus că, uitându-se la postările lor anterioare, făcute în momente fericite, au senzația că trecutul era mai bun decât viața lor din prezent. Și de aici, sentimentul tonic denumit „să moară capra vecinului”!

(George Cușnarencu, *Invidie și frustrare pe Facebook*, <http://www.magazin.ro>)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre activitatea de pe Facebook? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 6

M. I.

Citește textul cu voce tare:

Domnul Dragu semnează recipisa de primire și privește plicul cu atenție de prezbit. Tot de la Marin, din Elveția. Pe fiecare săptămână două, trei scrisori; și grele, cu pagini multe. Le-o fi citit Dav pe toate? Dacă ar fi de la o femeie, cel puțin. Se bucură totuși de scrisoare. Un pretext să intre la el în cameră, poate va putea să-i vorbească. Deschide ușa fără să bată.

— Ai primit o scrisoare, David.

Când vrea să-l mângâie, îi spune Dav. Dar acum e puțin intimidat de privirea rece, absentă a băiatului; îi e teamă să nu fi ghicit trucul venirii.

— Mulțumesc.

Nu se grăbi să deschidă plicul. De la Marin, despre iubirea lui nefericită, despre boala lui; știi, știi, cum un plămân stă izolat acolo, în coșul pieptului, aproape desprins de viața trupului – și el iubește pe Lucy (oare așa o cheamă?), iubire de atâția ani, iubire fără speranță, iubire, iubire. De ce nu se dezmeticesc oamenii? Și asta, și Pavel, și doctorul – toți iubesc, și-și mușcă unul altuia coada într-un cerc de foc. Salamandre, care au îndrăgit jărăticul, asta sunt.

— Tot mai vrei să pleci, Dav?

Glasul tatălui îl surprinse, îl îndureră. Știa că rămăsese acolo, lângă el, bănuia de ce nu pleacă, dar nu se așteptase la tristețea și dezolarea cu care rostise întrebarea. Se simți deodată asmuțit contra bătrânului. Nu are dreptul să mă emoționeze, nu are nimeni dreptul să profite de slăbiciunile mele sentimentale. Să-mi vorbească deschis, răspicat și bărbătește, ca un tată – așa îl asculta. Dar să nu mă emoționeze, sub niciun motiv nu are dreptul să mă emoționeze.

(Mircea Eliade, *Întoarcerea din rai*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre importanța comunicării în relațiile interumane? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 7

M. I.

Citește textul cu voce tare:

CAPITOLUL II: Reguli speciale privind prelucrarea unor categorii de date cu caracter personal

Art. 3: Prelucrarea datelor genetice, a datelor biometrice sau a datelor privind sănătatea

(1) Prelucrarea datelor genetice, biometrice sau a datelor privind sănătatea, în scopul realizării unui proces decizional automatizat sau pentru crearea de profiluri, este permisă cu consimțământul explicit al persoanei vizate sau dacă prelucrarea este efectuată în temeiul unor dispoziții legale exprese, cu instituirea unor măsuri corespunzătoare pentru protejarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei vizate.

(2) Prelucrarea datelor privind sănătatea realizată în scopul asigurării sănătății publice, astfel cum este definită în Regulamentul (CE) nr. 1.338/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind statisticile comunitare referitoare la sănătatea publică, precum și la sănătatea și siguranța la locul de muncă, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 354/70 din 31 decembrie 2008, nu se poate efectua ulterior, în alte scopuri, de către terțe entități.[...]

Art. 5: Prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul relațiilor de muncă

În cazul în care sunt utilizate sisteme de monitorizare prin mijloace de comunicații electronice și/sau prin mijloace de supraveghere video la locul de muncă, prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților, în scopul realizării intereselor legitime urmărite de angajator, este permisă numai dacă:

- a) interesele legitime urmărite de angajator sunt temeinic justificate și prevalează asupra intereselor sau drepturilor și libertăților persoanelor vizate;*
- b) angajatorul a realizat informarea prealabilă obligatorie, completă și în mod explicit a angajaților;*
- c) angajatorul a consultat sindicatul sau, după caz, reprezentanții angajaților înainte de introducerea sistemelor de monitorizare;*
- d) alte forme și modalități mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit de angajator nu și-au dovedit anterior eficiența;*
- e) durata de stocare a datelor cu caracter personal este proporțională cu scopul prelucrării, dar nu mai mare de 30 de zile, cu excepția situațiilor expres reglementate de lege sau a cazurilor temeinic justificate.*

*(LEGE privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), în **Monitorul Oficial al României**)*

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
- c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?

2. Care este opinia ta despre importanța cunoașterii de către un cetățean european a legii privind protecția datelor? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 8

M. I.

Citește textul cu voce tare:

Suntem mereu înconjurați de vești care ne întristează, așa că Dilema veche vine în fiecare luni dimineață cu #7veștibune din România, pentru a vă motiva săptămâna.

În urmă cu două săptămâni scriam că un antreprenor va dubla suma strânsă până la 1 mai de către Asociația Locus, cea care vrea să reabiliteze de urgență Băile Imperiale din Herculane. Până la acea dată se strânseseră 18.000 de euro, iar în urmă cu o săptămână, omul de afaceri timișorean Ovidiu Sandor a donat alți 20.000. [...]

61 de elevi din clasele a VIII-a de la Colegiul Național „Vasile Alecsandri” din Galați își „donează” banchetul pentru bucuria copiilor din Fundația Inimă de Copil. Vor sărbători banchetul în jeansi, fără nimic sofisticat, însă fac un apel la voi: să donați minim 65 lei, care înseamnă 1 zi de tabără pentru un copil. [...]

Frame Advertising s-a alăturat pro-bono implementării campaniei „Convinge România că Fiecare vot contează!” În peste 450 de panouri din blocuri, exact acolo pe unde trec oamenii zi de zi, vor fi mesaje care să îndemne cetățenii să meargă pe 26 mai la urne. [...]

Programul „Nouă ne pasă” este derulat de Fundația eMAG și constă în organizarea de centre after-school în școlile din comunitățile rurale, cu scopul de a reduce abandonul școlar. Pentru anul școlar 2019/2020, Flanco va sprijini dublarea numărului de centre. Programul a debutat în anul școlar 2016/2017 și a strâns sute de mii de donații. [...]

Asociația Alucro a derulat, în martie-aprilie 2019, competiția națională de colectare a dozelor din aluminiu ECOmania pentru licee. La întrecere s-au înscris 183 de echipe de elevi și profesori din 18 orașe participante, iar Colegiul Tehnic „Gheorghe Asachi” din Iași a câștigat o tabără de vară pentru cea mai mare cantitate colectată: 5966 de doze.

18.000 de oameni au participat la Bucharest Half Marathon, în acest weekend. Dintre aceștia, 520 au alergat în echipa Salvați Copiii pentru dotarea Maternității Spitalului Universitar București, reușind să strângă 35.000 euro pentru a dota secția cu un ventilator neonatal performant. [...]

Sodexo va dona către MagiCAMP câte un leu pentru fiecare utilizator activ al tichetelor sale de vacanță. Astfel, contribuția lor pentru proiectele MagiCAMP în 2019 se va ridica până la aproximativ 80.000 euro.

*(Paul Alexandru, #Auzimdebine: Strângerea dozelor de aluminiu și copiii care își donează banchetul, în **Dilema veche**, 13 mai 2019)*

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre importanța știrilor pozitive transmise prin mass-media? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 9

M. I.

Citește textul cu voce tare:

Prinți geniali, purtători de torțe, făclii naționale

MIHAI EMINESCU

În ultimul deceniu s-a pus și s-a repus în discuție mitul lui Eminescu, iar numărul și încrâncenarea intervențiilor (chiar și a celor demolatoare) arată că marele poet nu s-a lăsat încă așezat între filele istoriei literaturii secolului al XIX-lea, spre a ilustra capitolul romanticilor târzii.

Ca să înțelegem, în toată amploarea ei, forța acestui mit, e instructiv să ne întoarcem puțin la etapa misterioasă a construirii lui. Mihai Zamfir (Din secolul romantic) o plasează între moartea poetului și dispariția, în jurul Primului Război Mondial, a contemporanilor săi. Atunci, de-abia, Eminescu iese din cercul restrâns al inițiaților întru poezie, căutându-și un loc privilegiat în conștiința publică (adică și în lumea cititorilor semiinformați).

Figura concretă a poetului și gazetarului, mai ales a gazetarului, se șterge încet-încet din memorie și, în locul ei, apare strălucitor, chipul nimbant al tânărului geniu. Configurarea mitului romantic al tânărului geniu (Das Jünger Genie, în formula lui Schopenhauer), despre care s-a pronunțat și Mircea Eliade, anunța părăsirea „duratei profane” și integrarea scriitorului în timpul primordial, în universul transfenomenal.

(Eugen Negrici, *Iluziile literaturii române*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre destinul geniului în lumea contemporană? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 10

M. I.

Citește textul cu voce tare:

Un reproș recurent adus învățământului de la noi e că matematica are o pondere prea mare (inclusiv la evaluare) și e obligatorie pentru toată lumea în gimnaziu, neținându-se seamă de înclinațiile umaniste ale unor copii. Cred că originea acestei structuri a programelor de învățământ obligatoriu trebuie căutată imediat după Revoluția Franceză. Matematica era considerată drept democratică, o disciplină care nu lasă loc privilegiilor de clasă și îi poate ajuta pe copiii inteligenți provenind din familii puțin avute să iasă la lumină (nu mi se pare că s-ar fi schimbat multe din acest punct de vedere).

Nu cred că se predă prea multă matematică. Dar cred că accentele sunt greșit puse. Felul cum prezentăm noi matematica lasă impresia că toate problemele au soluție exactă, că e de ajuns să găsești „artificiul”, calculul deștept – de aici accentul pe exercițiu, pe calcul (care, totuși, nu poate lipsi) în detrimentul raționamentului. Or, majoritatea problemelor reale nu au soluție exactă, iar copiilor nu li se vorbește îndeajuns despre aproximare, de exemplu. Mai e ceva: mare parte din știința secolului al XX-lea folosește concepte și raționamente de tip statistic, mecanica cuantică e doar un exemplu. Or, raționamentul probabilistic, statistic lipsește cu desăvârșire din felul cum e abordată matematica școlară (majoritatea profesorilor de liceu nici nu parcurg acea parte din programă, unii nici nu cunosc subiectul, deși toți au făcut, în facultate, câte un curs de probabilități și unul de statistică) – un medic îmi spunea că lipsa aceasta grevează și formarea medicilor.

Cât despre „legătura cu practica”, problema e că noi îi învățăm pe copii să rezolve exerciții, dar nu le dăm niciun indiciu despre cum pot să aplice tehnicile învățate pentru chestiuni concrete și, mai ales, să lege cunoștințele de matematică cu cele de fizică sau de chimie. Pe de altă parte, trebuie acceptat că nu tot ce se

studiază în școală (nu doar la matematică) are aplicabilitate practică. Există și alte rațiuni ale studiului. În speță, matematica ajută la formarea deprinderilor de gândire și a gândirii critice.

(Liviu Ornea, Bifurcații. *Matematica în școală: cât, cum, de ce*, în **Observator cultural**, nr. 23/2019)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - c. Ce elemente de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre importanța dezvoltării gândirii critice în școală? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 11

C. I. M.

Citește textul cu voce tare:

Diabetul este o boală cu impact psihologic semnificativ asupra pacienților, dat fiind că gestionarea lui necesită o reconfigurare semnificativă a stilului de viață și eforturi constante de a respecta procedurile și indicațiile medicale indispensabile pentru a supraviețui sau a reduce riscul unor complicații grave, iremediabile – toate acestea fără să existe nici perspectiva vindecării, nici recompense sigure și/sau sesizabile ușor/imediat de către persoană.

Primirea diagnosticului de diabet reprezintă un moment de cumpănă pentru persoană, iar vestea apare ca un șoc atât pentru pacient, cât și pentru familie, indiferent de tipul de diabet. De exemplu, în cazul părinților copiilor cu diabet de tip 1, stresul asociat cu aflarea diagnosticului și cu cerințele privind managementul bolii atinge cote ridicate, iar în unele cazuri se soldează chiar cu simptome de depresie, anxietate sau stres posttraumatic, de intensitate clinică, ce afectează negativ nu doar părintele ca persoană, ci și stilul lui de parenting, calitatea vieții copilului și controlul metabolic al copilului.

Se constată că părinții rugați să povestească despre experiența de a avea un copil cu diabet aleg invariabil ca punct de pornire momentul aflării diagnosticului și asociază acest moment cu emoții și sentimente asemănătoare cu cele întâlnite în cazul doliului. Aceste emoții și sentimente par să se cronicizeze și să se manifeste sub forma unui doliu intermitent, fără sfârșit, activat de situațiile inevitabile de cumpănă privind sănătatea copilului, precum necesitatea unei internări. Astfel, la nivel emoțional, unii părinți nu sunt capabili să accepte pe deplin diagnosticul nici după 7-10 ani de la aflarea lui, deși obiectiv ei reușesc să își ajusteze viața în funcție de nevoile de îngrijire ale copilului.

Diagnosticul de diabet aduce cu sine necesitatea de a accepta implementarea unor schimbări majore pe toată durata vieții și, deși în general solicitările de îngrijire zilnică diferă în funcție de tipul de diabet, ele presupun un regim alimentar și comportamental strict, neîntrerupt, ce necesită perseverență și autocontrol. De exemplu, în general, tratamentul diabetului, indiferent de tipul bolii (tipul 1 sau tipul 2) include ca cerință esențială un control atent asupra dietei.

(Diana Paula Dudău și Laurențiu Mitrofan, *Necesitatea suportului psihologic în cazul pacienților diagnosticați cu diabet*, în **Revista de psihologie**, vol. 65, nr. 1, ianuarie-martie, 2019)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate din text deduce despre emițătorii mesajului (intenție, atitudine, perspectivă)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre necesitatea consultării unui psiholog în situații de criză? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 12

C. I. M.

Citește textul cu voce tare:

București, 17/29. I. 1874

Domnule Eminescu,

Cum stai cu doctoratul de filosofie? Îl faci în Berlin? Nu vrei mai bine să-l faci altundeva? Se-înțelege, numai în caz când nu ai avea încă pentru Berlin trienul cerut, de care la alte universități mai mici ai fi dispensat.

Fă bine, răspunde-mi la aceste întrebări, adresând scrisoare la Iași.

În timpul din urmă, mai mulți dintre noi încep a avea oarecare influență asupra direcției lucrurilor în țară și se poate ca Ministerul Cultelor îndeosebi să fie încredințate vreunui dintre noi. În acest caz, am dori să-ți propunem duminică catedra de filosofie la Universitatea din Iași – după cât te cunosc – gimnaziul nu este pentru dumneata.

Cum știi însă, doctoratul – în sine o nimica toată – este folositor pentru regularitatea unei asemenea numiri.

Te rog, să nu vezi în această întrebare mai mult decât cuprinde, în privința realizării practice. Sigur, nu este încă nimic, deși este foarte cu puțință. În orice caz însă te rog să vezi și tu în această întrebare un semn de atențiune și de considerare, ce o avem toți cei din cercul nostru pentru d-ta; asemenea cuvinte ar fi de prisos pentru alții, căci ei ar simți de la sine ceea ce se cuprinde în ele, dar pesimiști de felul d-tale trebuie, poate, să fie din când în când deșteptați din visul prea concentrat al microcosmosului lor interior și îndreptați în atenția lor spre legăturile intime, ce-i unește cu noile încercări de viață în patria comună.

Al d-tale ca totdeauna,

T. Maiorescu

(Scrisoare reprodusă după Mihai Eminescu, *Opere*, XVI. *Corespondență*. Documentar)

*trieniu (lat. *triennium*) – interval de trei ani.

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Argumentează-ți răspunsul.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul mentorului în formarea unui tânăr? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 13

C. I. M.

Citește textul cu voce tare:

Art. 4: Prelucrarea unui număr de identificare național

(1) Prelucrarea unui număr de identificare național, inclusiv prin colectarea sau dezvăluirea documentelor ce îl conțin, se poate efectua în situațiile prevăzute de art. 6 alin. (1) din **Regulamentul general privind protecția datelor**.

(2) Prelucrarea unui număr de identificare național, inclusiv prin colectarea sau dezvăluirea documentelor ce îl conțin, în scopul prevăzut la art. 6 alin. (1) lit. f) din **Regulamentul general privind protecția datelor**, respectiv al realizării intereselor legitime urmărite de operator sau de o parte terță, se efectuează cu instituirea de către operator a următoarelor garanții:

- a) punerea în aplicare de măsuri tehnice și organizatorice adecvate pentru respectarea, în special, a principiului reducerii la minimum a datelor, precum și pentru asigurarea securității și confidențialității prelucrărilor de date cu caracter personal, conform dispozițiilor art. 32 din **Regulamentul general privind protecția datelor**;
- b) numirea unui responsabil pentru protecția datelor, în conformitate cu prevederile art. 10 din prezenta lege;
- c) stabilirea de termene de stocare în funcție de natura datelor și scopul prelucrării, precum și de termene specifice în care datele cu caracter personal trebuie șterse sau revizuite în vederea ștergerii;
- d) instruirea periodică cu privire la obligațiile ce le revin persoanelor care, sub directa autoritate a operatorului sau a persoanei împuternicite de operator, prelucrează date cu caracter personal.

Art. 5: Prelucrarea datelor cu caracter personal în contextul relațiilor de muncă

În cazul în care sunt utilizate sisteme de monitorizare prin mijloace de comunicații electronice și/sau prin mijloace de supraveghere video la locul de muncă, prelucrarea datelor cu caracter personal ale angajaților, în scopul realizării intereselor legitime urmărite de angajator, este permisă numai dacă:

- a) interesele legitime urmărite de angajator sunt temeinic justificate și prevalează asupra intereselor sau drepturilor și libertăților persoanelor vizate;
- b) angajatorul a realizat informarea prealabilă obligatorie, completă și în mod explicit a angajaților;
- c) angajatorul a consultat sindicatul sau, după caz, reprezentanții angajaților înainte de introducerea sistemelor de monitorizare;
- d) alte forme și modalități mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit de angajator nu și-au dovedit anterior eficiența;
- e) durata de stocare a datelor cu caracter personal este proporțională cu scopul prelucrării, dar nu mai mare de 30 de zile, cu excepția situațiilor expres reglementate de lege sau a cazurilor temeinic justificate.

(Legea nr. 190, din 18 iulie 2018, privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre importanța păstrării confidențialității datelor cu caracter personal? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 14

C. I. M.

Citește textul cu voce tare:

Într-o cinematografie română dominată de planurile-secvență lungi, cu aparatul de filmat ținut la o oarecare distanță de personaje, „Moromeții 2” propune o contragreutate – un stil clasic cu schimbări ale poziției camerei în cadrul aceleiași secvențe, numeroase prim-planuri, totul redat printr-un decupaj bogat, care permite de altfel o abundență de informații. Opțiunea de a filma într-un sat autentic, același ca în primul „Moromeții” (Talpa – județul Teleorman), și chiar în aceeași casă, repusă însă pe picioare pentru filmări, împreună cu întreaga curte, sporește senzația de realism, amplificată și de bogăția de sunete venite din afara cadrului. Senzația de realism este însă mult estompată în scenele din București, în special în exterioare (așa cum este momentul mării manifestații promonarhiste și anticomuniste de la 8 noiembrie 1945, construit într-un mod convențional și ilustrativ, fără forța de care era nevoie într-o astfel de secvență).

Dincolo de imaginea alb-negru, care evită calofilia, filmul se bazează foarte mult pe actori (deopotrivă vedete și nume mai puțin cunoscute, din trei-patru generații) și pe dialoguri, al căror ton ezită însă între un livresc deseori strident și un firesc obținut de inspirația câte unui actor (de pildă, schimburile de replici cicălitoare între

Ilie și Catrina, jucată de Dana Dogaru, au o anume savoare și amintesc de cele dintre Victor Rebengiuc și Luminița Gheorghiu din primul „Moromeții”).

Cu viziunea sa simplificatoare asupra momentului istoric reconstituit și cu dispozitivul său regizoral convențional, „Moromeții 2” pare să țințească spre un public cât mai larg. O opțiune, evident, onorabilă și care a început deja să dea rezultate. Însă insuficientă pentru a salva filmul de sub povara clasicului de acum peste trei decenii și a-l pune pe propria traiectorie care să îl plaseze în seria operelor esențiale ale cinematografului românesc.

(Ionuț Mareș, *Moromeții 2. Vremea schimbării*, în *Ziarul Metropolis*, 9 noiembrie 2018)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul citat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre nevoia publicului cinefil de producții cinematografice inspirate din capodopere ale literaturii? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 15

C. I. M.

Citește textul cu voce tare:

Pe când, sub ploaia putredă a toamnei, ce unea cerul și cu pământul spongios într-un giulgiu lichid, fanfarele dolente ale marșului funebru duceau rămășițele lui Vlahuță, ușa biroului meu s-a deschis, pentru a face loc unui tânăr subțiratic, tip oriental, smolțit, cu ochii, după cum s-a spus, vegetali, de plante acvatice, cu pasul precipitat și decis. Se numea „Popescu”, era poet, și-mi întinse un caiet cu aparențe sumare, pe a cărui primă pagină se citea „Copacul”. Abia începui să descifrez câteva versuri, când, nervos, luându-și scaunul de la locul său, tânărul și-l împlântă cu energie lângă fotoliul meu, pe care, cu priviri laterale, îl trăseși puțin la o parte; tânărul se apropie din nou, cu insistență: scenă clasică de teatru, de dominație sau de intimidare. Citii o poezie, două, trei: versuri parnasiene, dure, lapidare, ceva de Hérédia, din Leconte de Lisle, pe fondul frenetic al lui Nietzsche, cu un material verbal personal și o tăietură energică. Aveam în față un poet căruia îi mai lipsea doar un pseudonim.

— Dar Popescu e un pseudonim, îmi replică tânărul necunoscut.

Îl privii cu neîncredere.

— Numele meu este Dan Barbilian, student în matematici. Dar nu merge... Dan... Dan... Barbilian... Bar... bi... lian... bilian... nu, nu sună, rimează și e dulceag... nume de mandolinist... Nu pot ieși necuviincios în lume... Și apoi nici nu voiesc să public poezii sub numele meu adevărat... Ce ar spune profesorii mei de la matematici? Ce ar spune tatăl meu de la Câmpulung, când ar afla că mă țin de nimicuri la București... căci în familia mea de magistrați poezia e încă un lucru de rușine... Se impune deci un pseudonim...

— Foarte bine, dar crezi dumneata că Popescu ar fi pseudonimul cel mai nimerit? Răspunsei eu, nesigur încă de psihologia convorbitorului meu.

— Popescu!... Po-pes-cu! Reluă el silabisind, vocalizând, e mai întâi un nume onest și autentic; mai are apoi marea calitate de a fi un nume, și în același timp un pseudonim. Popescu pot fi eu, dumneavoastră, dumnealui, toată suflarea românească: poezia mea se scufundă astfel în plămada anonimă a națiunii.

Tânărul vorbea cu glas profund, cavernos, cu gesticulații și izbucniri, fără să pot distinge amestecul de sinceritate, de poză, de retorică studiată sau de simplă improvizatie. Din potriveală în potriveală, s-a oprit totuși la pseudonimul Ion Barbu.

(Eugen Lovinescu, *Memorii, 1916-1931*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce despre emițătorul mesajului (atitudine, perspectivă, intenții)?

- b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, descriptiv, epistolar, informativ, memorialistic, narativ etc.)? Argumentează-ți răspunsul.
c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?

2. Care este opinia ta despre rolul criticii literare în impunerea unor valori într-o epocă? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 16

I. N.

Citește textul cu voce tare:

Am luat trenul împreună cu Coca și Tudor. Suntem înghesușiți într-un vagon de clasa a treia. Trenul staționează câteva ore în gări mici ca să lase să treacă mai multe convoaie militare românești care se îndreaptă spre front. Fiecare tren militar este precedat de un vagon cu steag roșu, cu secera și ciocanul. Pe vagoane stă scris cu creta: „Trăiască prietenia româno-sovietică”.

Din toate știrile care circulă de la un capăt la celălalt al trenului nostru, ca într-o sală de redacție, rețin două:

Prima: Radio Moscova a anunțat acum trei zile că „glorioasa Armată Roșie, după lupte eroice, a eliberat Câmpulungul, i-a izgonit pe nemți și a fost întâmpinată cu flori de către populația în delir”.

Or, am fost la Câmpulung. Nu mai existau nemți acolo de mult, n-au fost nici un fel de lupte, iar populația se ascunsese în case și zăvorăse cu grijă porțile. De altfel, chiar și acum, „glorioasa Armată Roșie” reînnoiește, în fiecare noapte, aceleași isprăvi.

Dacă toate știrile lansate de Radio Moscova sunt la fel de veridice ca aceasta, pe care am putut să o verific singură...

A doua: la Iași, capitala Moldovei, soldații și ofițerii români care, conform ordinilor primite, le ieșiseră înainte trupelor rusești ca să stabilească joncțiunea, au fost dezarmați de acestea, declarați prizonieri și deportați în Rusia.

Nu-mi vine să cred că e adevărat; nu ajung însă nici să mă conving că e pură fantezie.

(Adriana Georgescu, La început a fost sfârșitul. Dictatura roșie la București)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
- Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre influența știrilor false asupra percepției realității? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 17

I. N.

Citește textul cu voce tare:

Dragă Oana,

Trebuie să fie îngrozitor de greu să fii actriță. Și nu pentru că e nevoie de talent, de pasiune, putere de a răbda, stăpânire de sine și atâtea altele, ci pentru că lumea din jur te confundă cu măștile pe care le-ai purtat. Ce-i drept, un actor bun se identifică el însuși cu masca, măcar preț de un spectacol. [...] Oamenii nu știu să se poarte cu actorii, au cu ei o problemă de identitate. Dacă ar fi să glumesc, aș spune că, față-n față cu actorii întâlnești

întâmplător, oamenii văd dublu. Dar mai mare e, pentru toți, imaginea rolului, care orbește; iar imaginea omului e numai umbra.

Când citești jurnalul unui actor, lucrurile revin la normal, omul real își recapătă nu numai consistența, dar și valoarea, iar măștile lui, visul, oricât de minunate, oricât de pline de viață, redevin umbre efemere. Când citești un jurnal intim, confuzia și nesiguranța se risipesc și știi, împăcat, cu cine ai de-a face. Jurnalul unui actor este triumful omului, cu toată precaritatea lui, triumful omului lipsit de apărare sau, mai bine zis, lipsit de apărătoarea care e rolul și în care actorul intră ca odinioară cavalerii în armură: din creștet până la vârful picioarelor. Orice jurnal de actor este victoria omului slab asupra rolului puternic. [...]

Eu am citit până acum o mulțime de jurnale în care oameni din public își dezvăluiau dragostea și părerile despre actrițe. Dar e prima dată când citesc un jurnal în care actrița, vedeta, își spune dragostea și părerile despre semenii ei. Am avut mereu o reținere în a mă apropia de asemenea creații. M-am temut că jurnalele actorilor, ale vedetelor, sunt o reflectare a bârfelor și intrigilor de culise, a anecdotelor, farselor și orgoliilor, că sunt un alt fel de a fi pe scenă. Că sunt pagini pline de fard, cuvinte date cu un strat gros de pudră, cu ruj, ascunse sub perucă. Or, ce-am găsit aici, în jurnalul tău? Am găsit ceea ce căuta cinicul Diogene cu lumânarea, ziua în amiaza mare: un om. Adică, așa cum voia filozoful, o persoană lucidă, „adultă”, adevărată. Trebuie să-ți spun deci că jurnalul tău a fost pentru mine o mare surpriză pentru că mi-a contrazis în modul cel mai fericit așteptările. Nu e un jurnal egoist, nici măcar egotist – și de aceea el contrazice oarecum ideea de jurnal. Te uiți spre ceilalți. Iar când nu te uiți la ei, te uiți dincolo de ei.

(Ioana Pârvulescu, *Musculița de pe clape*, în **România literară**)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul pe care îl are lectura jurnalului unui scriitor în receptarea operei sale? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 18

I. N.

Citește textul cu voce tare:

De copil, m-am obișnuit să mă cred deșteaptă.

Am devenit din cauza aceasta încrezută și încăpățânată. Eram convinsă că ce gândesc eu este bine, și ce fac eu este just. Sunt extrem de egoistă. Mă gândesc numai la ce e bine pentru mine și silesc pe oamenii din jurul meu să facă ceea ce vreau eu. M-am lăudat întotdeauna că eu nu știu ce înseamnă a avea remușcări și regrete.

Acasă la părinți, de mică, mi-am impus voința și faptul că aveam talent la desen a făcut pe tatăl meu să se poarte cu mine slab. Am căutat întotdeauna ca prietenii mei să fie oameni deosebiți. La monografie, pe când aveam doar 18 ani, l-am găsit pe Harry, mai târziu pe Nicol Gross care era cel mai bogat dintre toți, apoi pe Pătrășcanu, care era ministru, avea aureola comunistului vechi și era pe primul plan politic.

Niciodată nu mi-am analizat faptele cu un ochi obiectiv critic. Pentru tot ce făceam găseam mereu scuze.

Faptul că de tânără am izbutit să-mi câștig existența bine, mai bine decât bărbații din jurul meu, m-a împins și mai mult pe calea orgoliului.

Am crezut mereu că lucrul de căpetenie pentru un intelectual este să fie individualist, adică să trăiască închis în el și disprețuind oamenii. Mi se părea că totul îmi este permis, în afară de a cauza cuiva conștient o suferință. Totuși pe Harry l-am făcut de multe ori să sufere prin purtările mele, dar găseam mereu scuza că și el făcea la fel.

Atunci când sunt împinsă de o pornire sentimentală mă pierd cu totul și nu mai vreau să știu de nicio piedică. În direcția asta m-a salvat doar faptul că mi s-a întâmplat rar.

Am un simț al proprietății dezvoltat la maximum când este vorba de oamenii cărora le cer să se ocupe întruna de mine. În același timp, nu am niciodată credința că cineva ține într-adevăr la mine pentru că eu cer prea mult de la oameni în mod absurd.

(Lena Constante, *Evadarea tăcută*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul încrederii în forțele proprii în perioada adolescenței? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 19

I. N.

Citește textul cu voce tare:

Ghergani, iunie 1881

Iubite amice,

După promisiunea ce ți-am dat, urmez astăzi epistola mea precedentă cu câteva considerațiuni asupra libertății, asupra acestui cuvânt magic, a acestei zeități în numele căreia de trei mii de ani toate se fac și se desfac. Nu este publicist, economist sau moralist care să nu zică că vorbește, scrie sau luptă pentru libertate; nu este cap încoronat, nu este un singur om de stat, ministru, cancelar sau vizir, care să nu-și dea, cu drept sau fără drept, titlul de liberal.

„O, patrie, câte crime nu se comit în numele tău!” striga un filozof al antichității.

Istoria este plină de cruzimile comise în revendicarea libertăților publice și private. Atenianii se făleau cu libertățile lor, pe când înhăma pe iloți la pietre de moară și-i învăteau cu biciul la teascurile de untdelemn; pe când dau lui Socrate să bea otravă ca să nu se mai vorbească de unitatea dumnezeirii. Romanii vorbeau în forum de libertate, pe când mânau sute de mii de robi cu biciul, ca pe turme de vite, la lucrarea edificiilor colosale cu cari împodobeau cetatea eternă, și pe când aruncau pradă fiarelor sălbatice pe acei cari îndrăzneau să mărturisească în Christ. Împărații, baronii, toate revoluțiunile și toate conjurațiunile, pronunțările, loviturile de stat, toți și toate au jurat și jură în numele sacru al libertății, pretinzând că tot ce fac și au făcut ar fi pentru gloriificarea libertății.

Ne putem întreba: cum se face că existența și dobândirea acestui drept al omului să fie încă disputată și contestată, de vreme ce toți o voiesc și o cer cerului și pământului, deoarece fiecare se zice gata a face pentru dobândirea ei toate sacrificiile de viață și de avere?

(Ion Ghica, *Scrisori către Vasile Alecsandri*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Ce tip de text este acesta (argumentativ, informativ, descriptiv, narativ, epistolar, memorialistic etc.)?
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre libertate? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 20

I. N.

Citește textul cu voce tare:

ART. 42

(1) Biblioteca școlară funcționează în unitățile de învățământ cu personalitate juridică, de stat sau particulare, în consorții școlare, la propunerea directorului unității de învățământ/consorțiului, cu avizul consiliului de administrație, și nu poate fi desființată, ci doar reorganizată ori integrată în centrul de documentare și informare. Pe termen mediu, bibliotecile școlare vor fi transformate în centre de documentare și informare.

(2) În unitățile de învățământ fără personalitate juridică pot fi organizate structuri infodocumentare complementare bibliotecilor școlare sau centrelor de documentare și informare, în vederea asigurării accesului la informație al elevilor.

ART. 43

Biblioteca școlară se organizează unitar pentru întreaga instituție de învățământ în care funcționează, respectând normele de încadrare cu personal de specialitate conform legislației în vigoare.

ART. 44

Biblioteca școlară oferă resurse pedagogice informaționale: carte, presă, CD, DVD necesare elevilor și cadrelor didactice în funcție de programele de instruire și nevoile de perfecționare metodică.

ART. 45

Prin activitatea sa, biblioteca școlară participă la realizarea obiectivelor sistemului de învățământ, în ansamblul său, precum și a obiectivelor educaționale, pe niveluri de studii și profiluri de învățământ.

ART. 46

Biblioteca școlară, în conformitate cu funcțiile și misiunile sale, răspunde nevoilor beneficiarilor de documentare și informare.

(O.M. nr. 5556, din 7 octombrie 2011, privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a bibliotecilor școlare și a centrelor de documentare și informare)

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre rolul bibliotecilor școlare în dezvoltarea intelectuală a elevilor? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 21

C. S.

Citește textul cu voce tare:

Cumpătu, Sinaia, Ajun de An Nou 1969

Impresie de intimitate, de spațiu apărat. Lemne pentru foc în firida teracotei, perne pe lavițe, un fotoliu încăpător. În mijloc, masivă, o masă. Între ferestre, bradul împodobit, care se va arunca. Miroase a rășină, soba e fierbinte. Ar trebui aerisit. Mi-ar putea fi bine aici și după sărbători. Singură în spatele ușilor grele, sub tavanul de bârne. Afară zăpadă pură, necălcată, pădure ninsă. Latră niște câini, trec niște cai, o sanie. Oameni puțini. De trăit ca într-un peisaj de ilustrată alb-negru. Aș putea fi de acord cu orice, așteptând împăcată orice...

În odăițele cu sobă comună de la ultimul cat, el mă inițiază: cum să surâd când dau mâna cu femeile și cum – cu însoțitorii lor. Se străduiește să mă dresseze ca pentru un număr de circ. Îl urmăresc cu interes. Îl înțeleg că are nevoie să facă prin mine o impresie bună. Vrând să-mi înlăneză timiditatea, mi-o accentuează. Instinctul mă avertizează că nu voi purta fără suferință măștile ce mi le propune ca în joacă. Încerc să ignor acest chin. Rămân străină de idealul lui. Îi surâd ca de departe și, împăcată, rezum: „Eu sunt o sălbatică blândă/ O fiară pe care nici îngerii n-o înțeleg” ...

Dor de Ioana mică, rămasă cu bunicii în București. Pentru acum și aici, voi pune la masă un tacâm minuscul, prefigurând prezența copilului ce se va naște curând. Mă înduioșez și mă înfior gândindu-mă la mâinile în mănuși chirurgicale ale Ancăi Cioltei, la bisturiul fin și la privirile ei albastre. E o făptură providențială, liniștitoare pe termen lung...

N-am rezistat mai mult de trei ceasuri, după care m-am retras fără regrete... Întinsă pe pat, miroseam a portocală. Cu lumina stinsă, am plutit în irealitatea ningerii. Moina făcea să se audă streșinile. Răzbătea până la mine veselia celorlalți. Sorești, Dimisieni, Cociași, Fănușnegi și niște necunoscuți cu o fetiță dansând aritmic pe piciorușele ei diafane, în ciorapi de mătase.

(Constanța Buzea, *Creștetul ghețarului*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările care urmează, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre singurătate ca remediu pentru suferință? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 22

C. S.

Citește textul cu voce tare:

Îmbrăcămintea și locuința sunt strâns legate între dânsese. Ele pornesc de la aceleași vechi obiceiuri și se supun, în dezvoltarea timpului, la aceleași mode și înrâuriri trainice venite din străinătate. Boierii iubitori de poloni din veacul al XVI-lea poartă veșminte ca acelea de peste Nistru și, în același timp, aduc mobilării anumite schimbări cari o apropie de a poporului model. Și mai de mult cei ce clădeau cu meșteri sași, cum vedeau clădirile, în pribegie sau în călătorii, la Brașov, la Sibiu, la Bistrița, aceia căutau să-și potrivească și veșmântul și podoabele după acelea, de forme apusene, care se întâlneau în Ardeal. Turcii au impus pe urmă gusturile lor în veșmânt și în același timp în împărțirea și împodobirea casei. Cea din urmă influență, care trăiește și până astăzi și nu se mai poate înlătura, curentul apusean, a atins în același timp, prefăcându-le, haina și casa, elementele și podoabele uneia și ale celeilalte.

Când se vorbește însă de îmbrăcămintă și locuință, trebuie să se înțeleagă acea îmbrăcămintă și acea locuință care se preschimba în urma jocului înrâuririlor străine. Deci sunt numai ale domnilor, boierilor, negustorilor mai bogați și clericilor mai înalți. Clasa numeroasă și hotărâtoare în ceea ce privește munca și păstrarea însușirilor neamului, a țăranilor, aceea a păstrat în multe părți până astăzi vechiul său port și vechiul meșteșug de clădire, pe care singură și le face.

În îmbrăcămintă, căciula, miteanul, sumanul, zeghea, cojocul, ȋtarii, bernevicii țăranului sunt aceiași astăzi ca pe vremea lui Basarab și lui Bogdan, întemeietorii, în al XIV-lea veac, ai principatelor. Tot așa de statornic și de credincios au păstrat femeile satelor valurile, pieptănătura în cozi și conciuri, cămășile înflorite cu cusături și fluturi, pieptarele, cojocel, fotele, zăvelcile, opregurile celui mai vechi trecut.

(Nicolae Iorga, *Istoria românilor în chipuri și icoane*)

*opreg – piesă a costumului popular românesc, fotă.

1. Formulează răspunsuri la întrebările care urmează, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta despre necesitatea cunoașterii istoriei naționale? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 23

C. S.

Citește textul cu voce tare:

Duminică, 28 mai

Două ore interviu pentru televiziune, cu poeta Lucia Negoiță, la Ambasadă, când am vorbit, ca de obicei, spontan, lăsând să curgă în povestire lucruri din inconștient, dureroase, dar adevărate.[...]

Multe lucruri s-au întâmplat, dar n-am avut nici timpul, nici senzația că ele trebuie reținute aici, în caietul meu. Însă trebuie amintit că m-au impresionat poezii mai tineri și foarte tineri, înfatuarea lor, ca reprezentanții ai unui „ism” occidental prin care își închipuie că vor deveni repede, „ca în Occident”, respingând total „tradiția” în care au apărut.

Dintre acești „tineri” m-a impresionat și mi-a plăcut Mircea Cărtărescu, marea lui modestie tipică tăriei de caracter. Chiar și tăcerea lui spune mult. L-am văzut la masă cu soția lui, era intens concentrat, profund. Am citit la hotel deja pagini obsedante, de un oniric care-i aparține numai lui, din cartea Nostalgia. Am primit cărțile lui, bucurându-mă mult. Vorbeam cu Denisa (Comănescu) la aceeași masă, studiind finețea și frumusețea chipului ei, ascultând povestea care-i aparținea numai lumii ei poetice. Denisa, care e acum editoarea mea, și asta mă bucură mult. La fel de mult ca atunci când Ileana (Mălăncioiu) a fost editoarea mea, publicându-mi antologia superb întocmită prin grija ei și a artistului de excepție și profesorului Mircea Dumitrescu.

Iunie

M-am calmat acum: veni, vidi, vici! Am văzut ce era de văzut în țara în care m-am născut: copilăria mea și adolescența mea sunt intacte, cu tot farmecul îngrozitor, cu toate lecțiile etice, cu tot misterul pe care-l voi aprofunda în cărțile mele, în romane. Acolo există tot ce a contribuit la formarea curajului meu de a spune la timpul potrivit: un „da” și un „nu” plin de răspundere.

(Gabriela Melinescu, *Jurnal suedez III*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările care urmează, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat ?
2. Care este opinia ta despre rolul terapeutic al unui jurnal? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 24

C. S.

Citește textul cu voce tare:

Recompensarea elevilor

Art. 11

(1) Elevii care obțin rezultate remarcabile în activitatea școlară și extrașcolară pot primi următoarele recompense:

a) evidențiere în fața clasei și/sau în fața colegilor din școală sau în fața consiliului profesoral;

b) comunicare verbală sau scrisă adresată părinților, tutorelui sau susținătorului legal, cu mențiunea faptelor deosebite pentru care elevul este evidențiat;

c) burse de merit, de studiu și de performanță sau alte recompense materiale acordate de stat, de agenți economici sau de sponsori, conform prevederilor în vigoare;

d) premii, diplome, medalii;

e) recomandare pentru a beneficia, cu prioritate, de excursii sau tabere de profil din țară și din străinătate;

f) premiul de onoare al unității de învățământ preuniversitar;

(2) Performanța elevilor la concursuri, olimpiadele pe discipline, la olimpiadele inter/transdisciplinare, la olimpiadele de creație tehnico-științifică și artistică și la olimpiadele sportive se recompensează financiar, în conformitate cu prevederile stabilite de Ministerul Educației Naționale și Cercetării Științifice;

(3) La sfârșitul anului școlar, elevii pot fi premiați pentru activitatea desfășurată, cu diplome sau medalii, iar acordarea premiilor se face la nivelul unității de învățământ, la propunerea învățătorului/institutorului/profesorului pentru învățământul primar, a profesorului diriginte, a consiliului clasei, a directorului școlii sau a Consiliului Școlar al Elevilor.

(Legea Educației Naționale)

1. Formulează răspunsuri la întrebările care urmează, referitoare la situația de comunicare din textul citat:

a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.

c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?

2. Care este opinia ta despre necesitatea cunoașterii drepturilor tale de elev? Motivează-ți răspunsul.

Biletul nr. 25

C. S.

Citește textul cu voce tare:

Mama; un rod al pământului

Până la șapte ani, când a fost trimisă la școală, mama a trebuit să aibă grijă, de dimineață până seara, de frații mai mici. Școala a fost pentru ea o eliberare din truda zilnică și învăța cu pasiune. Pătrundea în alte țărâmurii, evadând dintr-o viață în care obligațiile nu-i dăduseră măcar răgazul să se joace. Se scula din zori pentru a străbate drumul dinspre Pantelimon și piața Sf. Vineri, unde se află școala.

Într-o fotografie, directoarea școlii „Protopopol Tudor” – îmbrăcată în rochie înfioată de tafta cu mâneci bufante, guler înalt și încrustații de dantelă pe corsaj – se afla în mijlocul elevilor de clasa a IV-a în rochii de pânză albă, împodobite cu galoane brodate la gât și pe piept. Mama șade cuminte la o margine din rândul întâi.

Nu zâmbește, are o expresie matură, gânditoare. Este un copil trist.

La sărbătorirea sfârșitului de an, când a fost strigată ca premianta întâi, nu s-a ridicat să-și ia premiul, căci nu-i venea crede că era vorba despre ea. Dar după ce strigarea s-a repetat de câteva ori, a îndrăznit să se

apropie, primind odată cu coronița și dojana directoarei. După șase clase, a fost oprită să meargă la școală și a fost dată la croitorie, să învețe meșteșugul. În pauza de prânz, se plimba pe străzi ronțâind câte un colț de pâine, scăpând astfel de ațâțătorul miros de mâncare cu varză pe care patroana o împărțea ucenicilor interne. Cum era iubită de mătușa sa, a fost adusă de aceasta la prăvălia de pantofi a soțului ei, pentru a supraveghea rânduiala și a ține contabilitatea, căci era bună la socoteli. Purta o fustă cafenie și o bluză albă pe care o spăla în fiecare seară și o călca în zori, apărând în magazin proaspătă și sigură de sine.

Într-o fotografie dinaintea de căsătorie, are o rochie de catifea gri cu pliuri largi strânse la mijloc cu un cordon și împodobită cu un guler mare de dantelă albă. Părul bogat – care era castaniu cu reflexe roșii – se revarsă peste umăr și cade în bucle pe piept. Ochii sunt frumoși, cu privirea deschisă, dar gura mică și strânsă e severă, nu se dăruie. [...]

Mama era însăși un rod al pământului a cărui creștere și împlinire se desfășura tăcut și umil, creând și menținând viața noastră. Fără mama, nici eu, nici Dinu, nici Monica, fiica noastră, nici Maria Pillat, soacra mea, nu am fi supraviețuit, căci, atunci când am fost prizonieri, ne-a adăpostit în casa ei, pierzându-și liniștea și propriul său stil de viață.

(Cornelia Pillat, *Ofrande*)

1. Formulează răspunsuri la întrebările care urmează, referitoare la situația de comunicare din textul citat:
 - a. Ce se poate deduce din text despre emițătorul acestui mesaj (atitudine, perspectivă, intenții)?
 - b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Ilustrează două caracteristici ale stilului identificat cu exemple din textul dat.
 - c. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifici în textul dat?
2. Care este opinia ta despre spiritul de sacrificiu al oamenilor, evidențiat mai ales în momentele dificile ale existenței? Motivează-ți răspunsul.

MODELE DE SUBIECTE PENTRU PROBA SCRISĂ

Testul nr. 1

M. G.

SUBIECTUL I

(50 de puncte)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

Scoaterea neofitului din cotidian are un traseu similar în toate speciile folclorice în care apare. Mișcarea, ca dominantă a semnului dinamic masculin, este de ieșire din cercul magic al casei către frontiera lumii, spre spațiul populat de ființele malefice. De acolo haosul se poate revărsa în momentele de cumpănă dintre timp, așa cum sunt sărbătorile de iarnă, ca intermezzo al ritmului cosmic, sau trecerea de la copilărie la adolescență în planul uman. Din punct de vedere compozițional, drumul este considerat un fundament al construcției basmului, epopeii sau romanului, deplasarea în sine fiind axul.

Și pentru eroul de baladă traseul va ieși mereu din cercul magic al casei către frontiera lumii, spre spațiul populat de ființele fantastice. Contactul cu necunoscutul însă este contactul cu sine, voinicul merge prin lume pentru a se cunoaște și pentru a dovedi că este ales, adică poate repeta gesturile strămoșilor civilizatori.

Locul universal al inițierii și cel mai frecvent întâlnit este pădurea, a cărei simbolistică vastă se compune totodată din localizarea geografică a rătăcirii și a vânătorii. Ambele modalități de mișcare prin spațiul sacru constituie trasee inițiatice, cu deosebirea că peregrinarea fără direcție face din pădure o instanță superioară, ce dictează evoluția eroului, în timp ce vânătoarea indică o luare în posesie a energiilor locului.

Trecerea dintre lumi este mediată de pădure, ea despărțind tărâmul celor morți de cel de aici și cum condiția neofitului este cea a unui mort la nivel simbolic, este necesar ca acest spațiu să fie parcurs. Funcția în discuție trimite la obiceiul arhaic de a expune trupurile morților în copaci.

Atât eroul de basm, colindă sau baladă, cât și defunctul călătoresc spre o altă dimensiune a ființării, dezlegându-se cu totul de cea anterioară.

(Adina Hulubaș, *Trasee inițiatice în folclorul literar românesc*)

*neofit – (s. m.) debutant, începător.

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul secvenței *scoaterea neofitului din cotidian*. **6 puncte**
2. Menționează motivul literar comun basmului, epopeii și romanului. **6 puncte**
3. Explică rolul pe care îl are ieșirea neofitului din cercul magic al casei părintești, ilustrându-ți opinia cu un exemplu din text. **6 puncte**
4. Precizează ce reprezintă *contactul cu sine* în concepția Adinei Hulubaș. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, simbolistica pădurii, valorificând informațiile din text. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă literatura populară are sau nu o valoare educativă pentru tinerii de astăzi*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

Notă: În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, semnificațiile titlului în textul următor:

*Eu mut o zi albă,
El mută o zi neagră.
Eu înaintez cu un vis,
El mi-l ia la război.
El îmi atacă plămâni,
Eu mă gândesc un an la spital,
Fac o combinație strălucită
Și-i câștig o zi neagră.
El mută o nenorocire
Și mă amenință cu cancerul
(Care merge deocamdată în formă de cruce),
Dar eu îi pun în față o carte
Și-l silesc să se retragă.
Îi mai câștig câteva piese,
Dar uite, jumătate din viața mea
E scoasă pe margine.
— O să-ți dau șah și pierzi optimismul,
Îmi spune el.
— Nu-i nimic, glumesc eu,
Fac rocada sentimentelor.*

*În spatele meu soția, copiii,
Soarele, luna și ceilalți chibiți
Tremură pentru orice mișcare a mea.*

*Eu îmi aprind o țigară
Și continui partida.*

(Marin Sorescu, *Șah*)

Notă: Pentru conținut, vei primi **6 puncte**, iar pentru redactare, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularitățile unui text narativ studiat, aparținând lui Camil Petrescu.*

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului narativ studiat într-o perioadă, într-un curent cultural/literar sau într-o orientare tematică;
- comentarea a două secvențe relevante pentru tema textului narativ studiat;

- analiza a două elemente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru textul narativ studiat (de exemplu: acțiune, conflict, relații temporale și spațiale, incipit, final, tehnici narrative, instanțele comunicării narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.)

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă **10 puncte**.

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru: 180 minute.

Testul nr. 2

M. G.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

Ați revăzut „Moromeții 1” înainte de a începe filmările la următorul? Ce impresie v-a lăsat după 30 de ani?

M-am uitat pentru că mă interesa scenografia. Se mai întâmplă să-l văd pe fragmente din când în când. La câte o proiecție, când îl mai dădeau la televizor. De regulă, nu prea îmi place să mă uit la filmele pe care le-am făcut. Am sentimentul că nu văd decât ce nu-mi place și critic tot ce mi se pare că n-a ieșit. Se întâmplă să am judecăți destul de severe, dar, știu eu, printr-o întâmplare, când revăd un film, să-mi dau seama că sunt nedrept. În cazul „Moromeții 1”, mi s-a întâmplat un lucru curios. În ultima vreme, m-am zbatut să se restaureze negativul filmului, care era într-o stare foarte proastă. Am revăzut, cu ocazia asta, jumătate din film – mă interesa să-l urmăresc tehnic. Am avut sentimentul că l-am văzut pentru prima dată. Atât de tare m-a impresionat performanța Luminișei Gheorghiu (care o interpretează pe Catrina, soția lui Ilie Moromete). [...] Cât de concentrat juca. Degaja o tensiune care m-a surprins, iată, după 30 de ani.

Așadar, care este povestea filmului „Moromeții 2”? Cât se regăsește în scenariul dumneavoastră din povestea celui de-al doilea volum al scriitorului?

Filmul este o adaptare liberă, inspirat din cel de-al doilea volum al romanului, din „Viața ca o pradă” și din publicistica lui Marin Preda. Cert e că Niculae nu e un activist de partid, deci nu respectă narațiunea romanului. Filmul reia firul poveștii familiei Moromete după cel de-al Doilea Război Mondial. Acțiunea e plasată, deci, în anii '45-'46, o perioadă pe care o găsesc extrem de interesantă și necunoscută. E perioada de tranziție de la democrație la dictatura comunistă, care se duce până în momentul în care are loc colectivizarea, când țăranul român dispare. La început, după război, mai exista o speranță.

În acest context, cât de actual credeți că este Moromete astăzi? Credeți că tinerii, de exemplu, ar fi interesați să vadă filmul?

Rămâne o întrebare, pentru că, într-adevăr, ei au alte repere acum. Dar nu poți să anticipezi. Nu mă iau după primul film, pentru că nu cred că lucrurile seamănă și nici contextul. Sunt multe lucruri care contribuie la percepția unui film. Aniiăștia, vrând-nevrând, am avut ocazia să mă întâlnesc cu oameni din categorii dintre cele mai diverse. De exemplu, am dat peste un grup de tineri, la un moment dat, într-un service auto. Aveau 19-21 de ani. Erau niște băieți care nu știu dacă terminaseră liceul. Se porecliseră între ei: unul era Nilă, unul era

Paraschiv, altul Achim și vorbeau în texte din „Moromeții”. Mi-au zis că au văzut filmul de șase-șapte ori! Păi, nici eu nu l-am văzut de atâtea ori!

(Florin Ghioca, *Interviu cu Stere Gulea*, www.adevarul.ro)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței (*tinerii*) *au alte repere*. **6 puncte**
2. Precizează două surse de inspirație ale scenaristului Stere Gulea. **6 puncte**
3. Numește un element de conținut, care diferențiază viziunea scenaristului de cea a romancierului. **6 puncte**
4. Explică impactul pe care l-a avut vizionarea filmului după 30 de ani, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, valorificând informațiile din ultimul paragraf, opinia scenaristului despre modul în care publicul percepe filmul *Moromeții*. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă ecranizarea operelor literare poate sau nu înlocui lectura*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

Notă: *În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.*

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Comentează, în minimum 50 de cuvinte, textul următor, prin evidențierea a *două figuri de stil* diferite:

*Munții s-au făcut
când norii de la început
s-au dezbrăcat de greul plumb,
de greul lut.*

*Munții s-au făcut când norii,
dorind să fie călători și ușori,
și-au lepădat subt ei, în vânt,
povara pe pământ.*

*De-atunci munții stau
grămezi de plumb, grămezi de lut
și cată către zile de-nceput.*

(Lucian Blaga, *Munți și nori*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *tema și viziunea despre lume într-un basm cult studiat*.

În realizarea eseului, vei avea în vedere:

- evidențierea a două trăsături ale basmului cult care fac posibilă încadrarea într-un curent literar/cultural;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textul narativ studiat, prin comentarea a două secvențe narrative semnificative;
- analiza, la alegere, a două elemente de structură și de limbaj, semnificative pentru basmul cult studiat, din seria: conflict, construcția subiectului, perspectiva narativă, modalități de caracterizare a personajelor.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă **10 puncte**.

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru: 180 minute.

Testul nr. 3

M. G.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

Tema „școlii de acasă” sau homeschooling a început să fie dezbătută pe larg în România destul de recent, mai ales după ce în 2016 cunoscutul actor Dragoș Bucur și soția sa Dana Nălbaru și-au retras fiica de la școală și au ales un sistem alternativ. „Mi-am dat seama că sistemul de învățământ organizat pe grupuri de oameni care trebuie să demonstreze în fața altora ce și cât știu, ce și cât au învățat, este depășit de vremurile pe care le trăim. Nu consider că a învăța e un lucru greșit, dimpotrivă, cred că este esențialul pentru a avea o viață frumoasă. Consider, însă, că felul în care învață copiii în școlile din ziua de azi naște în ei o grămadă de frustrări care au darul de a le distruge frumusețea interioară”, a motivat atunci Dana Nălbaru.

Unii specialiști în educație, precum foștii miniștri ai Educației Daniel Funeriu și Mircea Miclea au criticat ideea de homeschooling, dar fenomenul a luat amploare pe fondul creșterii neîncrederii părinților cu privire la capacitatea sistemului de învățământ de stat de a pregăti elevii pentru societatea secolului al XXI-lea. Astfel, au apărut grupuri de părinți în toată țara, organizate fie ca adunări informale, fie ca asociații, care au ales să-și educe copiii în sistemul homeschooling. Un astfel de grup există și la Cluj de circa un an și a fost fondat de Julian Hingley, expertul britanic în educație responsabil cu înființarea primului program Cambridge International Examinations din România. [...]

Julian Hingley: „Primul lucru important în această conversație despre homeschooling este posibilitatea de a alege, care este esențială în democrație. [...] Educația în țările din Vest este ca un fel de piață, ai mai multe opțiuni. Aș aminti aici de analogia făcută de Margaret Thatcher, care a comparat educația cu shopping-ul: astfel, totul se reduce la alegeți – poți să alegeți ce sistem de educație vrei, dacă bineînțeles poți să ți-l permiți. În România, alegerea este simplă: sistemul de stat sau școlile private internaționale, care există mai ales în București. Există o diversificare în ceea ce privește opțiunile la copiii mici, mă refer aici la grădinițe care au diferite sisteme precum Montessori. Opțiunile sunt limitate pentru elevi: ai școlile de stat pe de o parte, cele private pe de altă parte și foarte puține oferte între acestea. Pentru copiii mai mari am observat o dezvoltare a educației tehnice, vocaționale, dar sunt doar câteva astfel de școli în toată țara, nu există o abordare națională. Asta înseamnă că dacă nu aleg de timpuriu sistemul Montessori sau nu aleg mai târziu educația vocațională sau o

școală privată, rămân cu alegerea între sistemul real și cel uman, iar în ambele există materii obligatorii pe care nu vrei neapărat să le studiezi pentru Bacalaureat. Când vorbim despre democrație vorbim și despre posibilitatea de a alege.”

(Remus Florescu, *Expert britanic în educație, despre homeschooling: „Dacă să înveți programa românească acasă este ilegal, de ce se plătesc meditații de milioane de euro?”*, pe www.adevarul.ro)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul din text al secvenței *fenomenul a luat amploare*. **6 puncte**
2. Numește doi specialiști care au respins ideea de *homeschooling*. **6 puncte**
3. Precizează ce prevede legislația din România cu privire la *homeschooling*. **6 puncte**
4. Explică de ce a comparat Margaret Thatcher educația cu shoppingul, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, opinia expertului britanic referitoare la opțiunile pe care le au elevii din România cu privire la formele de învățământ. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă educația copiilor în sistem homeschooling poate fi sau nu o alternativă la școala tradițională*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

Notă: În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind *două trăsături ale artei poetice*:

*Și-am zis verde de albastru,
mă doare un cal măiastru,
pe care mă țin călare
cu capul la cingătoare,
cu călcâiul la spinare
și cu ochiul în potcoave,
și cu inima-n silabe
de mă duc mări, mă duc
ca toamna frunza de nuc,
ori ca iarna frunza albă
de la floarea de zăpadă...*

(Nichita Stănescu, *Frunză verde de albastru*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *particularități de construcție a unui personaj într-un roman interbelic studiat*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- prezentarea statutului social, psihologic, moral etc. al personajului ales;
- evidențierea unei trăsături a personajului ales, prin două episoade/secvențe comentate;
- analiza a două componente de structură, de compoziție și de limbaj, semnificative pentru construcția personajului ales (de exemplu: acțiune, conflict, modalități de caracterizare, incipit, final, tehnici narrative, perspectivă narativă, registre stilistice, limbaj etc.).

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă **10 puncte**.

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru: 180 minute.

Testul nr. 4

M. G.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

Pe vremea când Brâncuși își înălța coloana fără sfârșit, copiii din Târgu-Jiu, dimpreună cu alți localnici, s-au întrebat ce face artistul acolo. Au fost desigur mai multe presupuneri. Până la urmă copiii au căzut de acord asupra uneia: artistul face un bigi-bigi. (Era, pe vremuri, un fel de acadea pe trepte, ca o rachetă.)

Am păstrat în amintire cu un surâs relatarea aceasta a unui localnic, privitoare la suava ironie a copiilor, am transmis-o unui mare cunoscător al lui Brâncuși, care a exclamat: „Dacă a știut-o, acesta s-a bucurat, căci visa să sculpteze pe înțelesul copiilor! și brusc, la gândul că ar trebui să numim coloana aceasta una a înfinirii și nu una fără sfârșit, adevărul din gura copiilor ni s-a părut emoționant.”

Copiii din Târgu-Jiu simțeau mai bine decât cel care a pus nume coloanei – fie el chiar Brâncuși – că nu era una fără sfârșit; că se încheia și devenea ceva apropiat, ceva care, ca orice lucru bun la copii, e pe modelul comestibilului.

Poate că Brâncuși a șovăit între mai multe denumiri. Să-i spună coloana înfinitului nu putea, căci el avea prea mult simțul desăvârșirii; să-i spună coloana recunoștinței înfinite însemna nemăsuratul încă. S-a resemnat să-i spună coloana fără sfârșit, deși fără sfârșit reprezintă ceva negativ (e înfinitul prost, cum spunea Hegel). Dacă ar fi cunoscut vorba lui Eminescu de înfinire, poate ar fi botezat-o așa, de vreme ce termenul exprimă ceva pozitiv: o creștere, o caldă, vie revărsare de sine și peste sine, a ceva la scara noastră.

Căci înfinirea este înfinitul îmblânzit, și aceasta voia poate Brâncuși să exprime. Este înfinitul redus la scara omului. Ni s-a părut, analizând cuvântul lui Eminescu, că vedem în el ceva adânc semnificativ pentru un demers caracteristic spiritului românesc: acela de a ști să facă insuportabilul suportabil. Dar este greu de spus lucrul acesta așa, în vorbe mari și abstracte. Copiii știu să vorbească mai simplu: înfinirea este câteodată înfinitul făcut comestibil.

Iată însăși această temă a înfinitului, și pe Brâncuși în fața ei. Ce prost contact au indienii cu înfinitul (în timp ce cu numărul zero stau atât de bine)! Cultura egipteană a înfruntat și ea înfinitul, pe cel al morții eterne – și a răspuns grandios dar crispat: cu piramidele. Cultura faustică, nu numai că a înfruntat înfinitul dar a voit să și-l însușească, să fie pe măsura lui, și a dat turnurile acestea gotice, care urcă înspre nicăieri, ca și zgârie-norii.

Pascal – s-o reamintim – a înfruntat și el infinitul, ba a știut să-l dubleze, în calitatea sa de om modern, cu infinitul mic: dar s-a cutremurat în fața amândurora.

(Constantin Noica, *Rostirea românească de la Eminescu cetire*)

A. Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.

1. Indică sensul secvenței *avea prea mult simțul desăvârșirii*. **6 puncte**
2. Menționează două culturi care au abordat tema infinitului. **6 puncte**
3. Explică diferența de sens între sintagma „fără sfârșit” și termenul „infinite”, ilustrându-ți opinia cu un exemplu din text. **6 puncte**
4. Precizează două denumiri la care s-a gândit sculptorul, înainte de a-și numi opera *Coloana fără sfârșit*. **6 puncte**
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, concepția lui Constantin Noica despre infinite. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă este sau nu importantă cunoașterea biografiei unei personalități culturale*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

Notă: În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, *tipul de perspectivă narativă* prezentă în următorul fragment:

Eram prin clasa a II-a sau a III-a de liceu, cred. Sau, poate, chiar a I-a? În sfârșit, n-are prea mare importanță. Un proaspăt absolvent a tipărit o plachetă de versuri. Avea părul negru, lins, favoriți, purta o haină de piele și nu arăta deloc ca un romantic, visător și ușor bolnav, cum mi se părea, în acea vreme, că trebuie să fie poezii. Foarte sigur de sine, cu un ghiul de aur pe deget, arăta, mai degrabă, ca un comisar de poliție. M-am uitat, totuși, cu interes și cu o ușoară invidie la el când a venit la liceu să ne citească din placheta sa. Era primul poet viu pe care îl vedeam, nu conta că gloria lui nu trecuse de gardul liceului. Din ceea ce am auzit, mai țin minte doar două versuri, care mi se par acum cam rizibile, aproape stupide, dar care, atunci, m-au emoționat, poate, de vreme ce le-am reținut: „Râd, râd/ când inima-mi plânge”.

Întâmplarea are pentru mine un tâlc anume. Viața nu e o operă de artă. E, mai degrabă, un bazar în care găsești de toate, inclusiv nimicuri. De altfel, nu știu cum ar arăta o viață care ar vrea să fie o operă de artă.

(Octavian Paler, *Deșertul pentru totdeauna*)

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **6 puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **4 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți *tema și viziunea despre lume într-un text poetic aparținând tradiționalismului*.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat într-un curent cultural/literar;
- prezentarea modului în care tema se reflectă în textului poetic studiat, prin comentarea a două imagini sau idei poetice;

- analiza, la alegere, a două elemente de construcție și de limbaj, semnificative pentru textului poetic studiat, din seria: titlu, imaginar poetic, figuri semantice (tropi), motive poetice.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **18 puncte** (câte 6 puncte pentru fiecare cerință/reper).

Pentru **redactarea** eseului, vei primi **12 puncte** (existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; abilități de analiză și de argumentare – 3 puncte; utilizarea limbii literare – 2 puncte; ortografia – 2 puncte; punctuația – 2 puncte; așezarea în pagină, lizibilitatea – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseul trebuie să aibă minimum 400 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

Din oficiu se acordă **10 puncte**.

Toate subiectele sunt obligatorii. Timp de lucru: 180 minute.

Testul nr. 5

M. G.

SUBIECTUL I (50 de puncte)

Citește, cu atenție, următorul fragment:

Nu știu alții cum sunt, dar mie îmi place mai mult la Bookfest decât la Gaudeamus. Poate pentru că este un târg de vară și atmosfera e mai relaxată, mai de vacanță – oamenii, după ce participă la lansări, își cumpără mai multe cărți decât și-au propus inițial, așa că se duce naibii salariul pe o jumătate de lună, după ce se „culturalizează”, merg și la un mic și-o bere cu prietenii, autorii etc., pe la terasele de prin preajmă, iar discuțiile, literare sau nu, se prelungesc până târziu în noapte. Poate pentru că spațiul de la Bookfest e mai aerisit decât cel veșnic aglomerat și îmbâcsit din pavilionul central de la Romexpo. Poate și pentru că la Bookfest, ca la orice salon de carte din lumea asta, există o țară invitată. Bookfest mi-a dat mereu o stare bună de spirit, are acel ceva de „lazy in a Sunday afternoon” care lipsește la Gaudeamus. Și deși nici la unul, nici la celălalt târg nu găsești niciodată taxiuri care să te ducă (pe tine și pe cărțile tale) acasă, măcar de la Bookfest nu te întorci murat de ploaie și dârdâind de frig. Pe aceleași considerente mi-aș dori să avem o zi națională în primăvară sau în vară, pentru ca lumea să se bucure de sărbătoare... oricare ar fi ea, a cărților, a nației.

Am pomenit termenul de sărbătoare pentru că într-o țară cu mari carențe în sistemul de educație, cu analfabeți funcțional, cu cititori puțini și cu politicieni care au probleme în a lega două fraze în limba română și își vorbesc mai prost limba decât străinii care ne traduc literatura în țări precum Germania, Spania, Norvegia etc., un târg de carte, indiferent de anotimp, ar trebui să fie o sărbătoare. Nu, nu este un soi de mall cu cărți la reducere, nu e o afacere pentru edituri, nu este nici măcar un cadru în care se produc lansări de cărți noi pe bandă rulantă. În România, un târg de carte, indiferent de anvergura lui, e un eveniment mai mult decât necesar. O confirmare a faptului că trăim într-o țară în care există o literatură, există o libertate de exprimare, există niște oameni valoroși care scriu și care, dincolo de evenimentul în sine, trăiesc o viață obișnuită, supraviețuiesc ei știu cum de la o lună la alta, pentru că au „meserii” mai puțin profitabile decât, de pildă, cea de instalator, cea de sudor, de electrician. Un târg de carte este, de fapt, o celebrare a acestor oameni pe care nu-i cunoașteți pentru că de cele mai multe ori nu apar la televizor, pe lângă care treceți pe stradă fără să le acordați vreo atenție specială, târgul de carte e momentul lor. [...] Târgul de carte este ieșirea lor în lume, pe o scenă, și din nou o confirmare a faptului că orice profesie legată de carte e vocațională. Asta am simțit la toate târgurile importante de carte din alte orașe europene. Și am mai simțit respectul vizitatorilor față de ceea ce reprezintă cartea în sine.

(Adina Popescu, *De ce nu suntem o țară de cititori?*, în **Dilema veche**, nr. 798, 6-12 iunie 2019)

- A.** Scrie pe foaia de examen, în enunțuri, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe cu privire la textul dat.
1. Indică sensul din text al secvenței *cu mari carențe în sistemul de educație*. **6 puncte**
 2. Numește două diferențe dintre Gaudeamus și Bookfest, așa cum le percepe Adina Popescu. **6 puncte**
 3. Precizează anotimpurile în care se organizează cele două târguri de carte. **6 puncte**
 4. Menționează care este rolul unui târg de carte pentru un scriitor anonim, justificându-ți răspunsul cu o secvență relevantă din text. **6 puncte**
 5. Explică, în 30-50 de cuvinte, rolul unei sărbători naționale a cărții, așa cum reiese din al doilea paragraf. **6 puncte**

B. Redactează un text de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi *dacă târgurile de carte au sau nu au un rol în stimularea gustului pentru lectură*, raportându-te atât la informațiile din fragmentul dat, cât și la experiența personală sau culturală. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere următoarele repere:

- formularea unei opinii față de problematica pusă în discuție, enunțarea și dezvoltarea corespunzătoare a două argumente adecvate opiniei și formularea unei concluzii pertinente; **14 puncte**

- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare, respectarea normelor limbii literare (norme de exprimare, de ortografie și de punctuație), așezarea în pagină, lizibilitatea. **6 puncte**

Notă: În vederea acordării punctajului pentru redactare, textul trebuie să aibă minimum 150 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al II-lea (10 puncte)

Prezintă, în minimum 50 de cuvinte, semnificația textului următor, evidențiind două trăsături ale genului epic:

Într-una din aceste plimbări descoperii grădina mea din vis. Era greu de bănuț ca în împrejurimile Berckului să se afle un astfel de parc și mulți, când mă întorceam cu trăsura plină de flori și le spuneam de unde le-am adus, nu prea credeau că într-adevăr există grădina de care le vorbeam. Era, de altfel, și greu de descoperit, așa cum se găsea ea bine ascunsă în dosul unei perdele de copaci și înconjurată cu ziduri groase, înalte.

În diferite rânduri trecui cu trăsura pe acolo și nimic deosebit nu mă făcea să bănuiesc splendoarea din dosul zidurilor. Era un sat sărăcăcios, de altfel, unde mă opream câteodată pentru a mânca la o fermă o anumită brânză preparată și fermentată după o veche rețetă țărănească.

Îmi vorbea stăpânul fermei câteodată despre „castelul” care se afla la ieșirea din sat și unde dansul ducea în fiecare dimineață brânzeturi, lăptării și ouă, însă cuvântul acesta de „castel” nu mă prea impresionează. În Franța, la țară, orice clădire mai vastă poartă numele de castel și grădina înconjurătoare devine îndată „parc”.

(Max Blecher, *Vizuina luminată*)

Notă: Pentru conținut, vei primi 6 puncte, iar pentru redactare, vei primi 4 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsul trebuie să aibă minimum 50 de cuvinte și să dezvolte subiectul propus.

SUBIECTUL al III-lea (30 de puncte)

Redactează un eseu de minimum 400 de cuvinte, în care să prezinți tema și viziunea despre lume într-un text poetic studiat, aparținând lui Lucian Blaga.

În elaborarea eseului, vei avea în vedere următoarele repere:

- evidențierea a două trăsături care fac posibilă încadrarea textului poetic studiat într-un curent cultural/literar;

- prezentarea modului în care tema se reflectă în textului poetic studiat, prin comentarea a două imagini sau idei poetice;

- analiza, la alegere, a două elemente de construcție și de limbaj, semnificative pentru textul poetic studiat, din seria: titlu, imaginar poetic, figuri semantice (tropi), motive poetice.

Notă: Ordinea integrării reperelor în cuprinsul eseului este la alegere.